

Program rada Društvenog centra za period 2013 – 2015

Vizija

Društveni centar u Prokuplju je multikulturalan, moderan servis koji je savremeno opremljen i koji zadovoljava potrebe svih zainteresovanih strana u cilju uključenosti svih koji žive u lokalnoj zajednici.

Misija

Aktivnim radom i promovisanjem društvenog centra, a u saradnji sa stručnim timovima i partnerima, kontinuirano obezbeđivati povoljnu socijalnu klimu za nesmetan rad društvenog centra.

Uvodne informacije

Analizom situacije obavljenim od strane Društva za razvoj dece i mladih – Otvoreni klub, Društva Roma "Prokuplje" i Opštine Prokuplje utvrđena je potreba za postojanjem društvenog centra, da bi se deca i mladi iz marginalizovanih grupa i članovi njihovih porodica uključili u lokalnu zajednicu i međusobno pomagali. Prerastanje Razvojno-obrazovnog centra u Društveni centar omogućiće svoj deci i mladima iz marginalizovanih grupa poboljšanje kvaliteta života i podizanje životnog standarda kroz organizovan i stručni rad sa njima samima i njihovim porodicama.

Rad društvenog centra će poboljšati društvenu uključenost dece i mladih iz marginalizovanih grupa, zaintrigiraće javnost i lokalnu zajednicu da se rešavaju problemi sa kojima se oni susreću.

Društveni centar je:

- Mesto susreta i okupljanja građana i građanki Prokuplja;
- Mesto stvaranja, inovacija i slobode;
- Mesto razmene znanja i sticanja iskustava kroz učenje i praktičan rad;
- Mesto ličnog i zajedničkog razvoja;
- Mesto interaktivne razmene iskustava i aktivnog učešća građana i građanki u društvenom životu grada;
- Mesto podrške svima koji doprinose razvoju društvene zajednice;
- Mesto aktivnog provođenja slobodnog vremena;
- Mesto unapređenja kulture života u gradu;

- Mesto koje možemo jedino zajednički stvoriti!

Društveni Centar počiva na vrednostima:

- Solidarnosti, društvene jednakosti, individualne slobode i uzajamne podrške;
- Građanskog aktivizma – aktivnog doprinosa lokalnoj i široj zajednici;
- Otvorenosti – Društveni centar je pristupačan i otvoren za sve.

Ovakav Društveni centar omogućice da građani i građanke svih uzrasta dobiju mogućnost da na jednom mestu učestvuju u javnim debatama, kreativnim, edukativnim i razvojnim radionicama, uživaju u izložbama, koncertima, predstavama i drugim društvenim aktivnostima, kao i da postanu deo postojećih inicijativa ili da iniciraju nove i originalne akcije i projekte. Okupljanje organizacija i pojedinaca različitih generacija i interesovanja na jednom mestu i njihova međusobna razmena ideja, iskustava i znanja, dovešće do stvaranja energije koja će dati snažan impuls razvoju društvene zajednice i borbi protiv negativnih pojava poput beznađa, letargije i destrukcije.

Uočeni problemi u gradu na osnovu kojih je nastala ideja o Društvenom centru:

- Nepostojanje prostora za pojedince i grupe koje se bave aktivnostima od značaja za zajednicu;
- Nedostatak pristupačnog prostora za nezavisne kulturne, sportske, obrazovne i društvene aktivnosti građana i građanki;
- Nedostatak mesta interaktivnog susreta pomenutih pojedinaca i organizacija
- Nepostojanje izbora sadržaja za kvalitetno provođenje slobodnog vremena, objedinjenih na jednom mestu

Kratak prikaz opštine, resursa kojima raspolaže i izazova sa kojima se suočava

Po nacionalnoj Strategiji za smanjenje siromaštva, region sa najvećim udelom siromašnih je jugoistočna Srbija, gde se Prokuplje i nalazi.

Na teritoriji opštine Prokuplje situacija je dramatična, što se tiče materijalnog položaja stanovništva. Kompletna privreda opštine prolazi kroz najteže trenutke u svojoj istoriji. Procenat zaposlenih u odnosu na broj stanovnika iznosi 17,3% (DevInfo Srbija, 2011.). Nezaposleni su suočeni sa najvećim rizikom siromaštva (59,4% većim od proseka populacije), kao i sa najvećom dubinom i oštrinom siromaštva.

Procenat stanovnika ispod granice siromaštva je 15%, a udeo korisnika socijalne zaštite u opštoj populaciji je 10,2% (DevInfo Srbija, 2011.).

Posebno ugroženo stanovništvo u Prokuplju su građani romske nacionalnosti. U Opštini Prokuplje po poslednjem popisu živi 3,7% građana romske nacionalnosti, mada je realan broj mnogo veći, po nekim pokazateljima i višestuko veći. Stopa nezaposlenosti Roma je četiri puta veća nego kod ostalih. 32,5% Roma je bez škole ili sa manje od četiri razreda osnovne škole. Samo se 0,3% Roma školuje na višim školama i univerzitetima. Podatak iz Doma zdravlja Prokuplje je da 9,7% od ukupnog broja dece školskog uzrasta su deca romske nacionalnosti. Svi problemi vezani za siromaštvo koji su do sada navedeni, kod građana romske nacionalnosti su multiplicirani.

Društvo Roma „Prokuplje“ je aktivno učestvovalo u izradi Lokalnog plana akcije za decu Opštine Prokuplje. Tom prilikom putem ankete došli smo do zapanjujućih podataka:

- 16% romske dece školskog uzrasta ne pohađa osnovnu školu,
- 7% romske dece pohađa „specijalnu školu“,

- 17% romske dece je propustilo 5 ili više dana nastave zbog bežanja sa časova,
- 31% dece romske nacionalnosti uzrasta od 12 do 19 godina ne ide u školu,
- 9% romske dece je ponavljalo prethodni razred,
- 17% romske dece je završilo prethodni razred sa dovoljnim uspehom,
- 33% romske dece bi volele da im se promene udžbenici u školi.

U Osnovnoj školi za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju "Sveti Sava" u Prokuplju 95% dece su deca romske nacionalnosti. To su deca okarakterisana kao deca sa „lakom mentalnom ometenošću“. Većina su deca sa prosečnim intelektualnim potencijalom koja zbog nedovoljnog ili nepotpunog poznavanja srpskog jezika, problema u porodici, nezainteresovanosti društva i roditelja, nedostatka materijalnih sredstava, kao i „kulture“ i „tradicije“ Roma završavaju kao „lako mentalno ometeni“. Iako postoje posebna uputstva koja bi trebalo da pospešuju afirmativnu akciju (pedagoški asistent), a time i da utiču na smanjenje siromaštva ove populacije, situacija je iz godine u godinu sve dramatičnija. Takođe, uključivanje dece sa potrebom za dodatnom društvenom podrškom u redovno školovanje za sada je samo deklarativno i odvija se veoma sporo. Sve ustanovne su prošle kroz proces školskog razvojnog planiranja, edukovane za rad na samostalnim projektima, kako bi osim redovnog priliva sredstava iz budžeta opština i republike, bile samostalne u konkurisanju sa predlozima projekata kod različitih donatora. Mada osnažene za oslanjanje na sopstvene resurse, ipak nedovoljno sredstava obezbeđuju na ovaj način.

Neformalnim oblicima obrazovanja obuhvaćen je neznatan broj dece i mladih, a slična je situacija i sa učešćem u različitim nivoima odlučivanja. Ova se slika polako menja, naročito uvođenjem institucija učeničkih parlamenata, čiji je cilj pospešivanje aktivizma mladih.

Opština Prokuplje poseduje urađen Strateški plan razvoja koji se nalazi u fazi primene, ali sredstva iz budžeta nisu obezbeđena; kao i Lokalni plan akcije za decu koji je u primeni, projekti se finansiraju iz opštinskog budžeta i vidljivi su rezultati njegove implementacije. Izrađen je nacrt Strategije socijalne zaštite na teritoriji Opštine Prokuplje.

Najveći problemi mladih romske populacije su:

- Nezaposlenost i siromaštvo dece, omladine i porodica.
- Veliki broj porodica sa nerešenim stambenim pitanjem.
- Ne postoji usluga "stanovanje uz podršku" ili "kuća na pola puta".
- Veliki broj razvedenih brakova ili porodica sa poremećenim odnosima.
- Nepostoji Savetovalište za brak i porodicu kao zasebna jedinica Centra za socijalni rad (CSR)
- Najzastupljeniji razlog odsustva roditeljskog staranja je neadekvatno staranje od strane roditelja što podrazumeva zlostavljanje, zanemarivanje i napuštanje.
- Nedovoljno razvijeno starateljstvo kao oblik zbrinjavanja dece bez roditeljskog staranja.
- Prisutno nasilje u porodici čije su najčešće žrtve deca i žene.
- Ne postoji prihvatilište / prihvatna stanica za ugroženu decu i omladinu.
- Tendencija porasta broja dece i mladih sa poremećajem u ponašanju.
- Nedovoljna umreženost CSR-a sa sudskim i drugim relevantnim organima (poput MUP-a i sl.), vezano za tretiranje i procesuiranje počinioca nasilja u porodici.
- Laka dostupnost i sve veći broj korisnika droga.
- Velika nezaposlenost

- Porast nasilja u porodici – ovaj problem nije dovoljno istražen, potrebno je da se otvorenije govori o tome; ne postoji "Sigurna kuća".
- Slabi programi zaštite reproduktivnog zdravlja žena
- Zdravstveno ugrožena populacija
- Neposjedovanje dokumenata potrebnih za ostvarivanje prava na socijalnu zaštitu → veliki broj IRL Roma ne prima nijednu vrstu socijalne pomoći
- Neobrazovanost i nedostatak kvalifikacija
- Marginalizovanost

Uočeno je da usluge socijalne zaštite nisu na adekvatan način teritorijalno i funkcionalno organizovane, odnosno nisu dostupne pojedinim kategorijama korisnika u stanju socijalne potrebe. Nerazvijene su nove usluge iz oblasti otvorene zaštite, koje će podržati život u zajednici i omogućiti afirmaciju potencijala same zajednice. Takođe je uočeno da partnerstva u zajednici nisu u dovoljnoj meri razvijena, ne postoji dobar transfer informacija između samih institucija i prema korisnicima i da zbog toga korisnici usluga socijalne zaštite participiraju i uzimaju aktivno učešće u veoma malom broju slučajeva.

Ciljne grupe:

- Deca – korisnici i aktivni učesnici;
- Mladi – aktivni učesnici, volonteri, korisnici;
- Roditelji – korisnici, aktivni učesnici, volonteri;
- Starija lica – aktivni učesnici, korisnici

Prioritetne oblasti:

- Kulturne aktivnosti
- Pomoć u učenju
- Zdravstvena zaštita
- Edukacija dece i mladih
- Sportske aktivnosti
- Očuvanje i upoznavanje sa tradicijom svih naroda
- Slobodno vreme
- Info-centar
- Edukacija roditelja

Okvirne aktivnosti u naredne tri godine:

Kulturne aktivnosti		
I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Formiranje hora; - Organizovanje 	<ul style="list-style-type: none"> - Rad hora; - Formiranje i rad 	<ul style="list-style-type: none"> - Rad hora; - Rad orkestra;

<ul style="list-style-type: none"> - priredbi i takmičenja; - Dramska sekcija; - Literarna sekcija; - Likovna sekcija; - Likovna kolonija; - Fotografska radionica. 	<ul style="list-style-type: none"> - orkestra; - Organizovanje priredbi i takmičenja; - Dramska sekcija; - Literarna sekcija; - Likovna sekcija; - Likovna kolonija; - Fotografska radionica; - Folklor svih narodnosti; - Radionica modernog plesa (vršnjačka i sa koreografom). 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizovanje priredbi i takmičenja; - Dramska sekcija; - Literarna sekcija; - Likovna sekcija; - Likovna kolonija; - Fotografska radionica; - Folklor svih narodnosti; - Radionica modernog plesa (vršnjačka i sa koreografom).
---	--	---

Pomoć u učenju

I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Individualna pomoć u učenju; - Organizovanje podrške u učenju talentovanoj deci; - Praćenje uspeha učenika (Društveni centar – P.U.-O.Š.-S.Š); - Pomoć u polaganju i pripremi za završni ispit, kao i upisu u srednju školu; - Informisanje o afirmativnim merama – srednja škola i fakultet; - Vršnjačka edukacija. 	<ul style="list-style-type: none"> - Individualna pomoć u učenju; - Organizovanje podrške u učenju talentovanoj deci; - Praćenje uspeha učenika (Društveni centar – P.U.-O.Š.-S.Š); - Pomoć u polaganju i pripremi za završni ispit, kao i upisu u SŠ; - Informisanje o afirmativnim merama – srednja škola i fakultet; - Vršnjačka edukacija. 	<ul style="list-style-type: none"> - Individualna pomoć u učenju; - Organizovanje podrške u učenju talentovanoj deci; - Praćenje uspeha učenika (Društveni centar – P.U.-O.Š.-S.Š); - Pomoć u polaganju i pripremi za završni ispit, kao i upisu u SŠ; - Informisanje o afirmativnim merama – srednja škola i fakultet; - Vršnjačka edukacija.

Zdravstvena zaštita

I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Organizovanje edukativnih predavanja (prva pomoć, prevencija raka, dijabetesa, polno prenosivih bolesti, hipertenzija, opojne supstance); 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizovanje edukativnih predavanja (prva pomoć, prevencija raka, dijabetesa, polno prenosivih bolesti, hipertenzija, opojne supstance); - Organizovani pregledi u društvenom centru; 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizovanje edukativnih predavanja (prva pomoć, prevencija raka, dijabetesa, polno prenosivih bolesti, hipertenzija, opojne supstance); - Organizovani pregledi u društvenom centru;

<ul style="list-style-type: none"> - Organizovani pregledi u društvenom centru; - Organizovano vakcinisanje dece u društvenom centru; - Edukativni filmovi – projekcija u društvenom centru; - Podela promo materijala u Domu zdravlja i društvenom centru; - Zdravstvene radionice za devojčice. 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizovano vakcinisanje dece u društvenom centru; - Edukativni filmovi – projekcija u društvenom centru; - Podela promo materijala u Domu zdravlja i društvenom centru; - Zdravstvene radionice za devojčice. 	<ul style="list-style-type: none"> - Organizovano vakcinisanje dece u društvenom centru; - Edukativni filmovi – projekcija u društvenom centru; - Podela promo materijala u Domu zdravlja i društvenom centru; - Zdravstvene radionice za devojčice.
--	--	--

Edukacija dece i mladih

I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Ekološke radionice; - Čišćenje naselja i okoline centra; - Organizovanje okruglog stola, stari i mladi („besedništvo“); - Radionice o rodnoj ravnopravnosti; - Kreativne radionice; - Profesionalna orijentacija; - Poseta kulturnim institucijama; - Radionice stranog jezika; - Organizovanje predavanja na stranim jezicima; - Časovi međusobne konverzacije sa recitovanjem (na stranim jezicima). 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekološke radionice; - Čišćenje naselja i okoline centra; - Organizovanje okruglog stola, stari i mladi („besedništvo“); - Radionice o rodnoj ravnopravnosti; - Kreativne radionice; - Profesionalna orijentacija; - Poseta kulturnim institucijama; - Radionice stranog jezika; - Organizovanje predavanja na stranim jezicima; - Časovi međusobne konverzacije sa recitovanjem (na stranim jezicima); - Projekcije stranih filmova; - Poseta kulturnim centrima za strane jezike (npr. u Nišu); - Sađenje sadnica; - Akcija prikupljanja reciklažnog materijala i prodaja; 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekološke radionice; - Čišćenje naselja i okoline centra; - Organizovanje okruglog stola, stari i mladi („besedništvo“); - Radionice o rodnoj ravnopravnosti; - Kreativne radionice; - Profesionalna orijentacija; - Poseta kulturnim institucijama; - Radionice stranog jezika; - Organizovanje predavanja na stranim jezicima; - Časovi međusobne konverzacije sa recitovanjem (na stranim jezicima); - Projekcije stranih filmova; - Poseta kulturnim centrima za strane jezike (npr. u Nišu); - Izložba radova od reciklažnog materijala; - Odlazak na more

	<ul style="list-style-type: none"> - Izložba radova od reciklažnog materijala; - Poseta reciklažnim centrima; - Odlazak na more (zdravi stilovi života, učenje plivanja, nagrađivanje učesnika za dobre rezultate); - Škola za izviđače (u saradnji sa odredom izviđača). 	<p>(zdravi stilovi života, učenje plivanja, nagrađivanje učesnika za dobre rezultate);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Škola za izviđače (u saradnji sa odredom izviđača).
Sportske aktivnosti		
I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Pripremne aktivnosti oko izgradnje sportskih terena i uređenja postojećih; - Formiranje sportskih stručnih timova i njihova edukacija; - Formiranje sportskih ekipa; - Rad sportskih ekipa i održavanje takmičenja; - Škola plivanja (i ostale škole po potrebi). 	<ul style="list-style-type: none"> - Rad svih sportskih ekipa i održavanje takmičenja; - Škola plivanja (i ostale škole po potrebi). 	<ul style="list-style-type: none"> - Rad svih sportskih ekipa i održavanje takmičenja; - Škola plivanja (i ostale škole po potrebi).
Očuvanje i upoznavanje sa tradicijom svih naroda		
I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Obeležavanje značajnih datuma u toku godine uz prisustvo svih naroda (tribine, okrugli stolovi, priredbe); - Održavanje kulturnih manifestacija (vezano za značajne datume); - Promovisanje tradicije kroz običaje (kod svih značajnih datuma za 	<ul style="list-style-type: none"> - Obeležavanje značajnih datuma u toku godine uz prisustvo svih naroda (tribine, okrugli stolovi, priredbe); - Održavanje kulturnih manifestacija (vezano za značajne datume); - Promovisanje tradicije kroz običaje (kod svih značajnih datuma za 	<ul style="list-style-type: none"> - Obeležavanje značajnih datuma u toku godine uz prisustvo svih naroda (tribine, okrugli stolovi, priredbe); - Održavanje kulturnih manifestacija (vezano za značajne datume); - Promovisanje tradicije kroz običaje (kod svih značajnih datuma za

sve narode).	sve narode).	sve narode).
Slobodno vreme		
I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Otvaranje Internet kafea; - Prikupljanje igračaka za biblioteku igračaka; - Opremanje prostora za društvene igre; - Biblioteka igračaka. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rad Internet kafea; - Opremanje prostora za društvene igre; - Rad biblioteke igračaka. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rad Internet kafea; - Društvene igre; - Rad biblioteke igračaka.
Info-centar		
I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Okupljanje korisnika (izrada baze podataka o korisnicima i partnerima); - Štampanje brošure o načinu ostvarivanja prava; - Konkretni rad sa korisnicima (pružanje informacija i pravnih usluga u određenom vremenskom periodu); - Kontinuirano informisanje korisnika (konkursi, itd.). 	<ul style="list-style-type: none"> - Konkretni rad sa korisnicima (pružanje informacija i pravnih usluga u određenom vremenskom periodu); - Kontinuirano informisanje korisnika (konkursi, itd.). 	<ul style="list-style-type: none"> - Konkretni rad sa korisnicima (pružanje informacija i pravnih usluga u određenom vremenskom periodu); - Kontinuirano informisanje korisnika (konkursi, itd.).
Edukacija roditelja		
I godina	II godina	III godina
<ul style="list-style-type: none"> - Formiranje centra za obuku i edukaciju roditelja; - Formiranje grupa roditelja (prema njihovim potrebama); - Pronalaženje stručnjaka za edukaciju i obuku (zavisno od potreba); 	<ul style="list-style-type: none"> - Podizanje nivoa svesti o značaju obrazovanja kroz tribine, okrugle stolove, itd; - Organizovanje tribina, obuka. 	<ul style="list-style-type: none"> - Podizanje nivoa svesti o značaju obrazovanja kroz tribine, okrugle stolove, itd; - Organizovanje tribina, obuka.

<ul style="list-style-type: none"> - Podizanje nivoa svesti o značaju obrazovanja kroz tribine, okrugle stolove, itd; - Organizovanje tribina, obuka. 		
---	--	--

Funkcionisanje društvenog centra

Organizacija:

- Radno vreme: od 9:00 do 21:00 radnim danima, vikendom po potrebi i duže
- Broj zaposlenih: domar (higijeničar) po projektu; koordinator (po projektu); honorarni saradnici; volonteri

Upravljanje:

- Upravni odbor
- Savet roditelja
- Savet dece
- Tim za monitoring

Finansije:

- Donatorski skupovi
- Opština (preko konkursa)
- NVO (realizacija projekata)
- Lokalne ustanove (škole, zdravstveni centar, dom zdravlja, itd.)
- Donacije za konkretne akcije (pisanje zahteva)
- Sportski klubovi
- Fondovi/konkursi

Promocija i umrežavanje na lokalnu i sa drugim centrima/institucijama:

- TV
- Novine
- Facebook strana
- Sajt Društvenog centra
- Promo materijali
- Sporazum o saradnji sa NVO i društvenim centrima u Srbiji, kao i lokalnim samoupravama, obrazovnim institucijama, domovima zdravlja i centrima za socijalni rad.

Strateški pravci razvoja i finansiranja

Društveni centar u Prokuplju treba da se dodatno ojača, kako bi postao stvarna tačka oslonca za zajednicu koja živi u njegovom okruženju. Treba da se razvije kao model društvenog centra koji zadovoljava potrebe različitih grupa u lokalnoj zajednici – dece, mladih, žena, muškaraca i starijih. Očekujemo da će Društveni centar će zahvaljujući podršci UNICEF–a, Otvorenog kluba, DURN–a, lokalne zajednice i lokalne samouprave i drugih donatora poboljšati kvalitet života svih ciljnih grupa centra u Prokuplju. Lokalna

zajednica će se uključiti, a u perspektivi će preuzeti najveći deo odgovornosti za realizaciju svih aktivnosti u Društvenom centru.

Finansiranje Društvenog centra će se vršiti preko budžeta lokalne samouprave i donatorskih sredstava, s tim što bi opština finansirala komunalne usluge, struju, ogrev, održavanje objekta, plaćala bi higijeničara, dok bi se druge usluge finansirale sredstvima donatora.

Finansijski plan

Godina	Sredstva budžeta	Sredstva donatora	Ukupna sredstva
2013.	500.000	1.000.000	1.500.000
2014.	695.000	1.000.000	1.695.000
2015.	750.000	1.000.000	1.750.000

Troškovi po aktivnostima	2013.	2014.	2015.
Jačanje i podsticanje volonterizma i aktivizma	100.000	100.000	100.000
Info-centar	80.000	80.000	80.000
Promocija i umrežavanje	80.000	80.000	80.000
Sportske aktivnosti	220.000	240.000	240.000
Rad sa decom i porodicom	550.000	595.000	650.000
Kulturne aktivnosti	250.000	250.000	250.000
Edukacija	120.000	250.000	250.000
Tekuće održavanje objekta	100.000	100.000	100.000
Ukupno	1.500.000	1.695.000	1.750.000

Evaluacija rada centra i učešće dece i mladih u evaluaciji, organizaciji i sprovođenju aktivnosti centra

Korisnici i učesnici programa će imati mogućnost da aktivno učestvuju u svim aktivnostima, pa i u proceni uspešnosti programa. Moramo da naglasimo da jednom napisan program nije nepromenljiv i da će se moći korigovati u skladu sa uočenim potrebama mladih i ostalih ciljnih grupa. Do tih podataka dolazićemo u svakodnevnim kontaktima sa korisnicima i kroz niz upitnika.